

Anvisningar för upplåtelse av offentlig plats i Vänersborgs kommun.

Innehåll

INLEDNING	1
FÖRSÄLJNINGAR	2
UTESERVERINGAR	4
REKLAM, SKYLTAR OCH LJUSANORDNINGAR	6
VARUSKYLTNING OCH GATUPRATARE	7
VALKAMPANJER	8
EVENEMANG	9
BYGGETABLERING	10
KONTAKTER	12

Dokumenttyp Anvisning	Dokumentnamn Anvisningar för upplåtelse av offentlig plats i Vänersborgs kommun.	Antagen 2023-03-02	Antagen av Samhällsbyggnadschef	
Dokumentägare Gatuenheten	Dokumentansvarig Trafikingenjör	Reviderad Skriv ÅÅÅÅ-MM-DD och ev. § X.	Giltighet Tills vidare	
Dokumentinformation Anvisningar - Informativt komplement till styrande dokument Taxor och Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats		Diarienummer SBN 2023/66		
Ämnesområde Upplåtelse av offentlig plats			Intranät ☐	Hemsida ☒
Andra styrande dokument som omnämns Taxor för upplåtelse av offentlig plats – SBN 2022/39 Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats – SBN 2022/39				

INLEDNING

Offentlig plats

Den offentliga platsen tillhör alla och kan användas för en mängd olika ändamål. Efterfrågan av offentlig plats för uteserveringar, evenemang, gatuförsäljning, reklamskyltar och byggnadsställningar ökar ständigt och kräver tillstånd av polismyndigheten.

Det finns lagstiftning som måste följas när det kommer till allmän ordning och säkerhet på offentlig plats. Grundläggande bestämmelser föreskrivs i Ordningsslagen (1993:1617) samt Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Vänersborgs kommun.

[Ordningsslag \(1993:1617\) Svensk författningssamling 1993:1993:1617 t.o.m. SFS 2022:216 - Riksdagen](#)

[Microsoft Word - Allmänna lokala ordningsföreskrifter.doc \(vanersborg.se\)](#)

Behöver jag tillstånd?

Exempel på tillfälle där tillstånd krävs:

- Offentlig tillställning och evenemang
- Uteservering
- Reklam, affischering, valkampanj
- Cirkus
- Materialupplag, byggnadsställning, skylift, med mera
- Container, valstuga, matvagn, foodtruck
- Försäljning utanför butik
- Säsongsbetonad försäljning, exempelvis julgrans- och jordgubbsförsäljning
- För ambulerande försäljning

Avgift för att använda offentlig plats

För användning av offentlig plats och för område som kommunen har jämställt med offentlig plats, har kommunen rätt att ta ut en avgift enligt de grunder som har beslutats av kommunfullmäktige.

I vissa fall krävs tillstånd från polisen, vid aktiviteter på offentlig plats. Det kan gälla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, schaktning/grävning, bullrande verksamhet, affischering, högtalarutsändning, fyrverkeri, sprängning, majbrasor med mera.

Gällande dokument för Vänersborgs kommun

Taxor för upplåtelse av offentlig plats – finns på kommunens hemsida
Riktlinjer för upplåtelse av offentlig plats – finns på kommunens hemsida

Regler för hur man får använda den offentliga platsen styrs utifrån ordningsslag 1993:1617 och allmänna lokala ordningsföreskrifter för Vänersborgs kommun.

FÖRSÄLJNINGAR

Anvisningar för matvagn, foodtruck och mobil kiosk för ex.vis kaffe och glass

Här har vi samlat information för dig som vill ansöka om att sälja från en mobil enhet.

- Den som bedriver försäljning ska vara momsregistrerad eller ha F-skatt.
- Verksamheten ska uppfylla livsmedelslagstiftningens krav och registreras hos Miljö och hälsoskyddsnämnden i Vänersborgs kommun.
- Avloppsvatten, fett och matavfall får inte hällas ut i kommunens ledningar till exempel dagvattenbrunnar, i kanalen eller på offentliga toaletter.
- Observera att platsen eventuellt inte kan nyttjas vid vissa tillfällen, eftersom platsen då ingår i ett större evenemang som meddelas av tillståndet.
- Tillstånd ska placeras i vindrutans nedre högra hörn, lätt avläsbart utifrån.
- El och vatten ingår inte i dispositionen.
- Tillståndsinnehavaren ansvarar för städning av markytan runt etableringen dagligen efter försäljningsslut, inom en radie av 25m (avfall som kan härröras till verksamheten) och hålla egna anläggningen i vårdat skick.
- När serveringsluckan är öppen bör den märkas ut och får inte sitta så lågt att den utgör fara för personer som vistas vid fordonet.
- Föremål får generellt inte placeras utanför fordonet, som t.ex. stolar, bord, menytavlor, elverk eller annat, utan att det är godkänt av Vänersborgs kommun och beskrivet i polistillståndet.
- Tomgångskörning får inte ske längre än en minut.
- Fordonet ska uppfylla gällande lagstiftning om brandskydd.
- Tillståndshavaren ansvarar för skador som kan uppkomma på grund av verksamheten.
- Den som får tillstånd ska följa andra föreskrifter och villkor som kan meddelas av annan myndighet gällande t.ex. brandsäkerhet, hälsa, miljö och avfall.
- Beviljat tillstånd får inte överlåtas till annan näringsidkare.
- Uppställd vagn ska flyttas varje dag efter stängningsdags

Anvisningar för försäljning från bord eller stånd

- Tillstånd att exponera varor framför egen butik eller verksamhet beviljas, om kvarvarande utrymme är sådant att gångtrafiken kan fungera tillfredsställande och stor hänsyn tas till synskadade och rörelsehindrade och kan beviljas för en tid av högst tre år i taget.
- Försäljningsbord ska tas in varje dag efter avslutad försäljning och platsen ska hållas städad.
- Försäljning som inte är knuten till någon affär eller annan lokal hänvisas till torget eller andra torg.
- Undantag kan göras för försäljning i liten skala samt för speciella evenemang.
- Skyltar och varudisponering ska placeras vid yttre gångbanekant, kvarvarande gångutrymme ska vara 2,0 m vid större gångstråk och vid mindre gångstråk 1,5 m. Bedömning görs från fall till fall.

Övrigt

Tillstånd kan återkallas om särskilda skäl enligt 3 kap 18 § ordningslagen föreligger.

Skäl för återkallning kan bland annat vara:

- Om avgiften inte erläggs inom föreskriven tid.
- Om gällande lagar, bestämmelser och villkor inte följs vid uppställning med stöd av tillståndet.
- Upprepade brister i städningen eller avvikelser från tidsangivelser.

UTESERVERINGAR

Uteserveringar ska vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Uteserveringar vintertid ska användas regelbundet. De får inte användas för förvaring av möbler.

Uteserveringssäsonger

Sommarsäsong: 1 april till 31 oktober

Vintersäsong: 1 november till 31 mars

Tillstånd från Miljö- och hälsoskyddsnämnden behövs och i vissa fall även bygglöv.

Placering, storlek och utbredning

- Fri gångyta, generellt två meter bred och utan hinder ska finnas utanför uteserveringen.
- Uteserveringen ska kunna nås av alla. Stor hänsyn ska tas till synskadade och rörelsehindrade.
- Uteserveringen ska ligga i anslutning till caféet eller restaurangen. Avsteg från detta kan ske om placering utanför restaurangen är omöjlig eller olämplig.

Inramning, utformning och färgsättning

- Staket, urnor och i vissa fall bänkar får användas som inramning av uteserveringen. Staket ska vara 90-110 cm högt med tydlig ram 10-20 cm från mark så att person med synnedsättning lätt kan hitta med ledkäpp.
- Uteserveringen ska uppfattas som öppen, luftig och flexibel och ska inte övermöbleras.
- Inramning och möblemang ska ha neutrala färger och smälta in i stadsmiljön.
- Framträdande varumärkesreklam eller alkoholreklam är inte tillåten

Möbler, bardiskar, markiser och uppvärmning

- Undvik ljusa möbler då de kan blända vid starkt solljus vilket försvårar för personer med nedsatt syn.
- Bardiskar får ha en maxhöjd på 1,10 meter och en del av disken bör ha en maxhöjd på 0,90 meter för att göra den tillgänglig.
- Det ska finnas fri höjd under markiser på 2,30 meter.
- Värmare ska placeras så att markiser och parasoller kan fällas ihop och får inte sticka utanför uteserveringens yta.

Informationsguide för uteserveringar

- Räddningstjänsten:
Räddningstjänsten ger tillstånd att använda gasol eller annan brandfarlig vara. Räddningstjänstens ska kontaktas för frågor kring brand, skydd och personsäkerhet samt om utrymningsvägar från fastigheter intill kan påverkas av uteserveringen.
- Polisen:
Det är polismyndigheten som ger tillstånd för uteservering. Polisen skickar ansökan vidare för yttrande till bl.a. kommunen. Med tillståndsbesked bifogas regler och villkor från polisen, Vänersborgs kommun och eventuellt andra myndigheter som måste följas för att få behålla tillståndet. Ansökan tillstånd för att använda offentlig plats kan hämtas eller sökas direkt på polisens hemsida.
- Miljö och Byggnadsförvaltningen, Vänersborgs kommun:
Innan planering av uteservering är det bra att kontakta miljö- och byggnadsförvaltningen. Det bör finnas en kundtoalett om man har serveringsplatser. Miljö och byggnadsförvaltningen bedömer också om grannar kan bli störda. I så fall kanske uteserveringen måste stängas tidigare på natten. Uteserveringar ska vara rökfria miljöer enligt Tobakslagen.
- Socialförvaltningen, Vänersborgs kommun:
För att servera alkohol på uteserveringen krävs ett särskilt tillstånd. Det räcker inte med tillstånd för restaurang. Tiden för servering av alkoholdrycker bestäms av socialnämnden. Gäster ska kunna äta och dricka färdigt innan uteserveringen stänger.
- Samhällsbyggandetsförvaltningens gatuenhet, Vänersborgs kommun:
För att få reda på om platsen är lämplig.
För att få råd och tips på utformning av uteservering.
För att få information om vilka regler som gäller för tillbehör som parasoll, markiser, vindskydd m.m om du har fått tillstånd att bygga golv och golvet är högre än 30 cm över marken.

REKLAM, SKYLTA OCH LJUSANORDNINGAR

Allmänna anvisningar för permanent uppsättning

Anvisningarna syftar till att skapa enhetlig utformning av skylt- och ljusanordningar i kommunen och främja likabehandling. Att utforma generella regler för detta arbete kan slå fel, varje miljö bör därför betraktas utifrån dess situation och förutsättningar.

Generellt krävs bygglov för att sätta upp, flytta eller väsentligt ändra skyltar och ljusanordningar för reklam i staden. Skyltar eller ljusanordningar för reklam på offentlig plats förutsätter polistillstånd. Regler har utarbetats av Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Reklam kan placeras

- I kommersiella miljöer
- I industri- och arbetsområden
- I miljöer med samhällsservice

Reklam som placeras med stor restriktivitet

- Längs gamla hamnkanalen
- Längs Vänerstranden
- Området mellan Residenset och Muséet

Reklam ska inte förekomma

- Vid parker och rekreativområden
- I miljöer för barn (t.ex. vid skolor och lekplatser)
- Där den kan medföra störningar nattetid (ljusskyltar)
- Invid begravningsplats och liknande
- Där trafiksäkerheten kan äventyras, ex.vis refuger, trafikdelare och vägmärken.
- I miljöer som är av kulturhistoriskt, historiskt eller arkitektoniskt högt värde.
- Affischering av tillfällig art såsom vid cirkusföreställningar eller liknande får förekomma på platser i enlighet med polistillstånd.
- Avgift uttas per skylt och år. Tillstånd meddelas normalt för en tid av högst tre år.
- Som markförvaltare bedömer och godkänner samhällsbyggnadsförvaltningen och miljö- och byggnadsförvaltningen varje ansökan utifrån estetiska, trafikmässiga och andra funktionella aspekter.

Anvisningar för tillfällig uppsättning av reklam

Inför större lokala arrangemang i Vänersborgs kommun är det möjligt att sätta upp tillfällig och tidsbegränsad reklam av typen banderoller och skyltar, även inom områden med stor restriktivitet. Denna typ av reklam ska ingå i polistillståndet för aktuellt arrangemang.

VARUSKYLTNING OCH GATUPRATARE

Följande regler ska följas om du vill exponera varor utanför din butik

- Varor får inte hindra förbipasserande.
- Varuskyltningen ska inte kunna flyttas av vinden.

Om du ska exponera skyltvaror i form av grönsaker, frukt eller andra livsmedel utanför din butik ska följande regler följas

- Livsmedel bör förvaras på hyllor en bit ovanför mark så att det går enkelt att hålla rent och risken för skadedjursansamling minimeras.
- Varuskyltningen ska ha skydd ovanifrån för att förhindra fågelangrepp och fågelspillning på varorna.
- Ställ upp varuskyltningen på gott avstånd från väg eller cykelbana för att undvika vattenstänk.
- Ha inte med kyl- och frysvaror i varuskyltningen.

Gatupratare är lösa skyltar som ställs direkt på marken utanför exempelvis butiker och restauranger och tas in efter stängning

- Skylten ska ha runt fotstativ med hög kontrast ex.vis svartmålad.
- Reklamytta högst 50x70 cm.
- Skylten får inte utgöra trafikfara, hindra framkomligheten eller utgöra någon olycksrisk.
- Skylten får inte användas som vägvisning eller hänvisning och ska vara placerad i anslutning till verksamheten. På gågatorna (Edsgatan och Sundsgatan) ska skyltar och skyltställ placeras vid rännstenskant / trädrad

Rekommenderas

Anvisning om allmänna anslagstavlor

Allmänna anslagstavlor för kommuninvånare och föreningar finns på torget och Sundsgatan i Vänersborg, Vargön, Frändefors och Brålanda. Ena sidan rensas från alla anslag den 1e varje månad och andra sidan den 15e varje månad.

Läs på anslagstavlan när rensningen sker.

VALKAMPANJER

Allmänna anvisningar

Affischering, valstuga och sammankomster används av politiska partier vid allmänna val. Valstuga och affischering får etableras tidigast 5 veckor före valdagen och ska avetableras senast en vecka efter valdagen.

Valstuga

- Valstuga/valbod alternativt husvagn/husbil kräver polistillstånd.
- Valstuga/valbod ska ägnas tillsyn och hålla det disponerade området utan nedskräpning.
- Samordning ska ske med eventuella andra tillståndshavare på platsen.

Valaffischer

- Valaffischerna ska ägnas sådan tillsyn att de inte vållar nedskräpning.
- Valaffischering kräver polistillstånd.

Valaffischering får inte

- Sättas upp utmed motorvägar, motortrafikleder, mötesfria landsvägar eller andra vägar eller gator med motsvarande standard och inte heller på broar och räcken över sådana vägar eller gator.
- Placeras i en kurva, korsning, eller cirkulationsplats eller i övrigt så att sikten skymms för fordonsförare.
- Ges sådan utformning att de kan förväxlas med vägmärken eller trafikordningar.
- Sättas upp utan tillstånd från markägaren.
- Sättas upp på kommunens belysningsstolpar.
- Sättas upp på vägmärken eller på trafikordningar.
- Fästas på kommunens träd eller staket.

EVENEMANG

Allmänna anvisningar

Evenemang kan innefatta cirkus, tivoli, musik, teater, sport, religion, politik, filminspelning och liknande. Ansök hos Polisen och ansök även övriga tillstånd som kan krävas ex.vis försäljning eller servering av mat, livsmedel eller alkohol.

- Ansökan till Polisen ska vara tydlig och innehålla en utförlig beskrivning av de planerade aktiviteterna. Bifoga alltid en skiss med angiven skala över önskad yta.
- Ansvarig person ska se till att aktiviteten inte innebär risker ut säkerhets-, brandsäkerhet-, miljö- eller hälsoskydd.
- Polisen tar hänsyn till trafiksäkerhet, allmän ordning och säkerhet.
- Vänersborgs kommun bedömer framkomlighet. Om trafiken påverkas krävs en trafikanordningsplan (TA-plan), denna ska godkännas av kommunens gatuenhet.
- Räddningstjänsten bedömer brandrisker. Hänsyn tas till hantering av brandfarliga/explosiva varor och till utrymningsvägar.
- Tillstånd för evenemang och tävlingar på väg och vatten söks hos Polisen. Ibland kan Polisen anse att det av sjösäkerhetsskäl är aktuellt att Länsstyrelsen meddelar sjötrafikföreskrifter för att stänga av ett visst område i samband med uppvisningen eller tävlingen.
- Det är sökandes ansvar att ytor är städade och återställda efter evenemanget.
- Skador uppkomna av evenemanget åtgärdas på sökandes bekostnad.

BYGGETABLERING

Allmänna anvisningar

Offentlig plats ska skyddas noga mot oljespill, färg, cement/kalkbruk eller annan bestående nedsmutsning.

Träd ska skyddas mot påkörning och andra skador och ytor som motsvarar rotsystemets utbredning får inte användas för upplag eller liknande.

Utsläpp av förorenat vatten till dagvattenbrunnar tillåts inte.

Om plåtflak läggs ut som skydd av beläggning vid tunga transporter och liknande utgår avgift för belamrad yta.

Alla skador som tillfogats offentlig plats vid byggbelamring ska åtgärdas på den sökandes bekostnad.

Då byggställningar, mobilkranar eller dylikt används ska en viss buffertzon (riskzon) runt föremålen inräknas i disponerad yta.

Polistillstånd krävs exempelvis för följande:

- Avfalls- och insamlingssäckar
- Byggskyltar
- Byggställningar med eller utan reklam
- Containerar, arbetsbodas eller liknande
- Liftar
- Mobila kranar, betongpumpar med mera
- Upplagsområde

I ansökan till Polisen anges vad som ska ställas på platsen och under vilka datum platsen ska användas. Polistillståndet måste vara utfärdat innan du börjar använda platsen.

Polisen bedömer din ansökan utifrån trafiksäkerhet, allmän ordning och säkerhet. En viktig tumregel är att anordningarna du sätter upp ska vara placerade så att minst 1,5 meter är fritt för förbipasserande. Om det inte är möjligt ska en gångtunnel byggas eller så ska en skylt med hänvisning om annan väg sättas upp.

Är du osäker på om du behöver polistillstånd? Kontakta Polisen.

När du fått polistillstånd för att använda en offentlig plats för byggetablering tar kommunen ut en upplåtelseavgift för marken.

I ansökan ska TA-plan bifogas om din byggetablering påverkar gång-, cykel- eller motorfordonstrafik. Kommunens handläggningstid är 15 arbetsdagar alternativt 30 arbetsdagar om byggetableringen påverkar kollektivtrafiken.

Container

Privatpersoner och bostadsrättsföreningar och andra som bara vid enstaka tillfällen har behov av en container rekommenderas att anlita en firma som arbetar med uthyrning och hjälper till att göra alla ansökningar och TA-planer som krävs.

Vid uppställning längre tid än fem veckor på samma plats krävs bygglov och där omgivningen så kräver ska containern omgärdas av insynsskydd, plank eller liknande.

Utrymme inom berörd fastighet bör i första hand användas innan offentlig plats tas i anspråk.

Räddningstjänsten kan ha krav på avstånd mellan byggnad och container.

Uppsamling av oljor och miljöfarligt avfall ska ske enligt gällande föreskrifter.

Container ska vara försedd med containerföretagets namn och telefonnummer samt med reflexer på varje hörn. Uppställningen bör vara avskärmad och försedd med reflexer.

KONTAKTER

Polisen

Tillståndsansökan

[Tillstånd – söka | Polismyndigheten \(polisen.se\)](#)

Tillstånd, regler och tillsyn

Kontakter och information

[Tillstånd, regler och tillsyn - Vänersborgs kommun \(vanersborg.se\)](#)

Bygglov

Kontakt – Bygglov

[Kontakta kommunen | Vänersborgs kommun \(vanersborg.se\)](#)

Miljö och Hälsa

Kontakt – Miljö och Hälsa

[Miljö och hälsa | Vänersborgs kommun \(vanersborg.se\)](#)

Serveringstillstånd

Blanketter och tillståndsansökan

[Serveringstillstånd | Vänersborgs kommun \(vanersborg.se\)](#)

Torg och allmänna platser

Information och kontakt

[Torg och allmänna platser | Vänersborgs kommun \(vanersborg.se\)](#)